

# Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Sekretariaat: Buitendams 77, 3371 BB Hardinxveld-Giessendam. Telefoon 01846-4563. Giro 3879669.

## MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

3e jaargang, nr. 1

Hardinxveld-Giessendam,  
8 februari 1980

### Aan de Leden

Daar het al weer enige maanden geleden is dat u iets is medegedeeld over het wel en wee van de H.V., hierbij een nieuw mededelingenblad.

### Buitendams 118

De dijkboerderij, Buitendams 118 (wij berichtten u dit reeds eerder) is door de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk gekenschetst als een bouwwerk van dusdanige historische en volkskundige waarde, dat aanmerking als (landelijk) monument door plaatsing op de Monumentenlijst gerechtvaardigd is. Dit houdt, zoals bekend mag worden geacht, onder meer in dat, zonder voorafgaande toestemming van de Staatssecretaris of Minister, geen sloop of verbouwing mag plaatsvinden. Andere gevolgen van de plaatsing op de lijst zijn dat voor de eigenaar van zo'n monument belastingvoordelen mogelijk zijn, terwijl voor restauratie bovendien meestal subsidies door Rijk, Provincie en Gemeente (en soms zelfs van partikuliere instellingen) kunnen worden verstrekt.

Het spreekt voor zich, dat de Historische Vereniging blij is dat hiermede toch nog weer een stuk Giessendams verleden voor ons nageslacht kan worden behouden. Het was bovendien ook de Historische Vereniging die de Staatssecretaris al enige jaren geleden geattendeerd had op het feit, dat deze laatste, nog grotendeels zich in originele staat bevindende dijkboerderij van de regio, nog niet op de Monumentenlijst stond. Dit attenderen kan overigens door iedere Nederlander gedaan worden en heeft op zich meestal geen plaatsing op de lijst tot gevolg. De Monumentenraad adviseert de Staatssecretaris. In deze Raad zitten ca. 30 historici en andere landelijke deskundigen, die een overzicht hebben van wat er nog rest in Nederland uit ons verleden. Als het bouwwerk naar hun mening belangrijk genoeg is, adviseren zij de Staatssecretaris om tot plaatsing over te gaan. De Staatssecretaris heeft in dit geval dan ook het advies van de Monumentenraad overgenomen.

Men zou nu verwachten dat, met de H.V., een ieder die maar enigszins het behoud van het oorspronkelijke karakter van ons dorp een goed hart toedraagt, blij zou zijn, doch dat blijkt niet zonder meer het geval te zijn.

Wat is er namelijk aan de hand?

De "Gereformeerde Gemeente" heeft enige tijd geleden het plan opgevat om hetzij een nieuw kerkgebouw te bouwen, hetzij het bestaande kerkgebouw uit te breiden dan wel af te breken en te herbouwen. Deze plannen zijn aan het College van B. & W. bekend gemaakt. Wat er daarna gebeurd is, is niet geheel duidelijk, doch in januari 1979 blijkt ineens de "Gereformeerde Gemeente" op een andere plek dan oorspronkelijk de bedoeling was een kerk te willen bouwen. Ze kopen dan (naar verluidt voor een pittige prijs) de boerderij Buitendams 118 met nog zo'n 5000 m<sup>2</sup> grond en er worden plannen voor bouw van een kerk, pastorie en eventueel een kosterswoning ontwikkeld. Vlak voor de koop tot stand kwam, is er nog kontakt geweest met de Historische Vereniging. In de loop van 1979 gaf de Staatssecretaris de kennisgeving af, waarover in het begin van dit stukje werd gesproken. Toen viel de boerderij onder de bescherming van de Monumentenwet, doch de bouwplannen voorzagen niet in een bouw op de plaats van de boerderij.

De Staatssecretaris heeft vervolgens de Gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam in de gelegenheid gesteld zich over de definitieve plaatsing op de Monumentenlijst uit te laten. Daarmee werd weer eens een onderwerp op de agenda van de Raad geplaatst, dat weer stof bood voor weer zo'n originele dorpspolitieke rel, die de laatste jaren het gebeuren in de Gemeenteraad zo in de belangstelling van de publieke tribune hebben gebracht. De liefhebbers konden hun hart weer eens ophalen. Hiermede werd deze zaak echter in het politieke vlak getrokken, waar ze naar onze mening in het geheel niet thuishoort.

Deze gang van zaken wordt door het bestuur zeer betreurd. Wij zijn namelijk van mening, dat Monumentenzorg een zaak van algemeen belang is, die door een ieder kan worden onderschreven, ongeacht politieke of godsdienstige voorkeur. Wij menen zelfs, dat het hier in de eerste plaats een taak van de overheid betreft, doch indien deze verstek laat gaan, dan zal het partikulier initiatief er zich mee moeten bemoeien. Het motto van het Monumentenjaar was dan ook niet voor niets: "Wij hebben geen monument meer te verliezen!"

Wij protesteren dan ook tegen de (soms emotionele) aantijgingen waarmee sommige raadsleden de Historische Vereniging in hun politieke spelletjes meenden te moeten betrekken. Wij zijn op goede gronden van mening volkomen te goeder trouw te hebben gehandeld en wij zijn bereid dit te allen tijde toe te lichten.

Nadat de Gemeenteraad er in zijn vergadering van 22 januari j.l. na enige uren discussie toch nog niet geheel uitgekomen blijkt te zijn, wordt er een speciale openbare vergadering aan dit onderwerp gewijd, welke zal worden gehouden op dinsdag 12 februari om 16.00 uur.

Ondertussen heeft het Bestuur enige malen een adviserend onderhoud met het College van B. & W. en een afvaardiging van de "Gereformeerde Gemeente" gehad en daarbij is onzerzijds uitdrukkelijk alle bereidheid tot advies en hulp aangeboden om de ontstane situatie op een voor iedereen bevredigende wijze op te lossen. Het Bestuur van de H.V. stelt zich op het standpunt dat er een afweging kan plaatsvinden tussen het algemeen belang van behoud van de boerderij enerzijds en het eventuele belang dat de "Gereformeerde Gemeente" heeft bij afbraak anderzijds.

Gebleken is inmiddels, dat de "Gereformeerde Gemeente" de (dijk-)grond waarop de boerderij staat op zichzelf niet nodig heeft voor haar bouwplannen. De meest voor de hand liggende oplossing is dus dat de "Gereformeerde Gemeente" de boerderij verkoopt aan iemand die wel graag een monument wil restaureren en bewonen. De H.V. heeft inmiddels al enige potentiële gegadigden voor aankoop bereid gevonden. Een andere oplossing zou zijn de boerderij te restaureren en als pastorie e.d. in gebruik te nemen, waarmee een zinvolle inpassing in het karakter van Buitendams zou worden verkregen.

Wij hopen u op de vergadering van 25 februari positief nieuws over deze zaak te kunnen verschaffen. Wij hopen tevens dat zowel de "linker" als de "rechter" leden der Gemeenteraad de wijsheid zullen hebben om deze zaak, die toch in wezen van nationaal belang is, buiten de sfeer van de "ordinaire dorpspolitiek" te houden. Monumentenzorg kan eenvoudig geen tegenstanders hebben doch slechts voorstanders.

#### Gemeentelijke monumentenverordening

Als Bestuur zijn wij bijzonder verheugd dat er binnen onze gemeente nu een gemeentelijke monumentenverordening door de Gemeenteraad is vastgesteld. Panden die niet in aanmerking komen om op de landelijke lijst te worden geplaatst, doch wel een plaatselijke dan wel regionale historische betekenis hebben, kunnen nu op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst worden, waardoor enige bescherming gewaarborgd kan worden.

Ter invulling nu van deze gemeentelijke lijst zal binnenkort een gemeentelijke monumentencommissie worden ingesteld, waarin zowel vertegenwoordigers van de gemeente (wethouder, raadsleden en ambtenaren) alsmede vertegenwoordiger(s) van de Stichting Dorpsbehoud en onze Vereniging zitting zullen hebben.

Wij hopen u over de definitieve samenstelling van deze nieuwe commissie en de werkzaamheden nader te berichten.

### Ledenvergadering

Zoals u in de uitnodiging gelezen zult hebben, is er op 25 februari a.s. weer een ledenvergadering. Naast het "formele" gedeelte van de vergadering, waarvan de agendapunten op de uitnodiging staan, hebben wij de heer J. van der Giessen bereid gevonden om voor het eerst in zijn veelbewogen leven een lezing te geven met als onderwerp "Molens in de Giessenstreek".

Wij denken, dat er weinig leden zijn die nooit van de heer Van der Giessen gehoord hebben. De nu 81-jarige Van der Giessen heeft van kind af aan al een enorme liefde gehad voor de molens van de Alblasserwaard. Bedreef de heer Van der Giessen voor zijn pensioen overdag het beroep van "meester" timmerman, 's avonds en 's zaterdags was hij in zijn schuur en maakte van afvalhout miniatuurmolens, die naar alle waarschijnlijkheid, zonder overdrijven, de mooiste zijn die er in Nederland gemaakt zijn. Ook was hij geruime tijd, samen met zijn zoon Henk, in zijn vrije tijd "molenaar" en wel op de "Tiendwegse Molen", die overigens dit jaar gerestaureerd zal worden.

Over alle gebeurtenissen, dorpsverhalen, geschiedenis van de Alblasserwaard, die de heer Van der Giessen weet, zijn boekdelen te vullen. Een ieder die ooit de heer Van der Giessen ontmoet heeft, zal kunnen beamen dat er weinigen in de Alblasserwaard zijn, die zó boeiend kunnen vertellen over de geschiedenis van de Waard en in het bijzonder over de molens van de Giessenstreek.

Kortom, wij willen deze avond zeer nadrukkelijk bij u aanbevelen.

### Eendenbout

De belangstelling voor onze laatste publikatie over de opgraving op de plaats van de voormalige boerderij "Den Eendenbout" blijkt groot te zijn. Behalve de boekjes die aan onze leden werden verstrekt zijn tot op heden ca. 100 exemplaren verkocht. Binnenkort zal de aankondiging van het uitkomen van het boekje verschijnen in een aantal vakbladen op historisch en archeologisch gebied. Ook zal het boekje worden gepresenteerd op een binnenkort te houden historische tentoonstelling te Streefkerk. Ongetwijfeld zal het verkoopcijfer door deze activiteiten nog aanmerkelijk stijgen.

### Publikatie "Het Stoomgemaal"

Binnenkort zal weer een nieuwe publikatie van de Vereniging het licht doen zien. Na onze vorige uitgaven: "Buitendams 4 1778 - 1978", "Molens van Hardinxveld-Giessendam" en "Den Eendenbout" zal dit vierde deeltje handelen over het oude Stoomgemaal op het Kanaal van Steenenhoek. Het restant van dit kunstwerk van water- en werktuigbouwkundige aard is nog te vinden achter zijn "opvolger", het huidige Linge gemaal aan de Rivierdijk.

De schrijver, de heer J. Damen, zal diep ingaan op de geschiedenis van dit kolossale gemaal. Hierin zal ook worden beschreven de lange, moeizame weg die moest worden begaan om pas in 1862/1863 te komen tot de bouw van dit stoomgemaal.

#### Beelden uit de historie

Onder deze titel heeft de Vereniging een aantal oude dorpsgezichten gepubliceerd in "De Merwestreek". De eerste foto stond afgebeeld in de krant van 10 mei 1979.

Tot op heden is, in goede samenwerking met "De Merwestreek", acht maal een voor ons vragen oproepende foto geplaatst. Hierbij is het twee maal nodig gebleken een foto nogmaals te publiceren, omdat er onvoldoende of twijfelachtige reacties binnenkwamen. Doch in het algemeen kan gesteld worden, dat door deze oproepen al veel duidelijkheid is gekomen in voor ons moeilijk te determineren foto's.

Zoals u wellicht zult weten, betreft dit steeds dorpsgezichten uit het foto-archief van de Vereniging, dat zich gelukkig nog gestaag uitbreidt.

#### Een grafsteen te Boven-Hardinxveld

Onlangs werd onze Vereniging geattendeerd op een grafsteen die bij de oude Gereformeerde Kerk te Boven-Hardinxveld zou liggen. Een onderzoek ter plaatse wees uit dat dit inderdaad het geval was. Het bleek zelfs een bijzonder oude steen te zijn, vervaardigd in 1674.

Volgens verhalen van omwonenden zou de steen zijn gevonden onder de vloer van het kerkgebouw. Hoe hij daar terechtgekomen is en met welk doel is niet duidelijk. Een begraving in de kerk is niet mogelijk, want de kerk werd pas in 1860 gebouwd. Vermoedelijk is de steen na van elders (Herv. Kerk te Boven-Hardinxveld?) te zijn aangevoerd gebruikt als sokkel of fundament van een onderdeel van het interieur van de Gereformeerde Kerk.

De steen is niet compleet en ook het nog aanwezige gedeelte is in vele stukken gebroken. Gelukkig kon, dank zij de hulp van ons bestuurslid de heer P. den Breejen, die veel afweet van genealogie, de oorspronkelijke tekst vrijwel volledig worden gereconstrueerd. Wij lezen dan het volgende:

*hier leyt begraven jacop  
bouw ensen van eck/oudt  
synde ontrent 54 jaren  
sterfd en 30en september in  
den jare anno 1674*

*en syne huysvrouwe  
geertje paters oudt synde  
omtrent 57 jaren sterfd en  
(?) in den jare anno 1684*

Het cursief gedrukte gedeelte is gereconstrueerd. Wie weet er nog meer van dit soort stenen?



### Aanwinsten historisch archief/depot

Sinds het uitkomen van ons laatste mededelingenblad is ons archief weer uitgebreid door schenkingen van partikulieren.

Van mevrouw W. de Bruin-Muiliwijk ontving onze Vereniging drie boekjes, met de volgende titels:

1. "Sociale haken en ogen"  
Gedichten van P. Verhagen  
Gedrukt te Hardinxveld, 1892

In dit boekje vinden wij een twaalfstal gedichten, waaruit de sterke sociale bewogenheid van de schrijver duidelijk blijkt. Diverse misstanden die in ons dorp aan het eind van de vorige eeuw bestonden, worden scherp gehekeld. Enkele titels zijn o.a.:

"De brave hakker (over een griendwerker), "De hoepmaker hoopt op den baas", "De drijver" (over de zalmvisserij), "Jenever" (over drankmisbruik).

2. "Een schutsluis te Giessendam"  
door L.A. Langeveld. Gedrukt te Hardinxveld, 1894

In dit werkje wordt een uitvoerig pleidooi gehouden voor het bouwen van de schutsluis in de Giessen ter vervanging van de toen nog aanwezige duiker.

3. "Instructie voor den Sluismeester"  
Gedrukt te Hardinxveld, ca. 1906

Hierin wordt in 9 artikelen de taak van de sluismeester van de sluis te Giessendam omschreven.

Van één van onze leden, die liever anoniem wenst te blijven, ontving de Vereniging twee originele oude ansichten. Ons ansichtenalbum is echter nog lang niet vol. Wie helpt?

Ook onze kollektie kopieën van oude foto's groeit gestaag. Momenteel hebben wij een aantal bijzonder mooie en ook zeldzame foto's in leen van de heer J. van der Giessen. Onze fotograaf is druk bezig daar kopieën van te maken, die weer een fraaie aanwinst zullen vormen voor ons archief.

Mevrouw De Bruin-Muiliwijk, onze anonieme gever en de heer Van der Giessen, onze welgemeende dank voor uw giften en medewerking!

### Contributie

Wij verzoeken de leden die de contributie voor 1979 nog niet hebben overgemaakt deze te willen overmaken op giro 38 79 669 t.n.v. de penningmeester van de Historische Vereniging te Hardinxveld-Giessendam. De contributie voor 1979 is vastgesteld op minimaal f 10,-- per jaar.

Voor het betalen van de contributie voor het jaar 1980, die is vastgesteld op minimaal f 15,-- per jaar (voor leden beneden de 18 en boven de 65 jaar f 10,-- per jaar), ontvangen de leden binnenkort een accept-girokaart.

Met vriendelijke groeten,

Het Bestuur

# ~~H~~istorische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Sekretariaat: Buitendams 77, 3371 BB Hardinxveld-Giessendam. Telefoon 01846-4563. Giro 3879669.

## MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

3e jaargang, nr. 2

Hardinxveld-Giessendam,  
13 juni 1980

### Aan de leden

Over onderstaande, aktuele onderwerpen wil het bestuur u graag nader informeren.

### Publikatie "Het Stoomgemaal"

Bijgaand vindt u ons vierde deeltje in onze Historische Reeks. Een eerste exemplaar werd door de auteur, de heer J. Damen, zaterdagmiddag 21 juni, overhandigd aan het hoofd van de technische dienst van het Waterschap van de Linge, de heer Ir. J. Flinterman.

Wij zijn verheugd dat dit, naar onze mening weer bijzonder fraaie werkstuk, toegevoegd kan worden aan onze Historische Reeks, die nu, iets meer dan twee jaar na de oprichting van onze Vereniging, reeds vier boekwerkjes telt. Wij hopen met dit werk door te kunnen gaan en kunnen u mededelen dat momenteel meerdere publikaties in voorbereiding zijn.

De financiering van deze Historische Reeks is voor ons echter nog steeds een groot probleem, aangezien dit werk niet in het gemeentelijk subsidiebeleid kan worden ingepast. Wij hopen echter dat de leden, aan wie de boekjes in principe gratis beschikbaar worden gesteld, toch door middel van een vrijwillige bijdrage de voortgang van deze reeks zullen willen waarborgen.

Belangstellenden en niet-leden kunnen de boekjes voor een bedrag van f 7,50 afhalen op het secretariaat of voor hetzelfde bedrag kopen bij boekhandel Jansen in de Peulenstraat danwel in de ijzerwinkel van de heer Coenraads op de Buurt in Boven-Hardinxveld.

De boekjes "Buitendams 4" en "De molens van Hardinxveld-Giessendam" zijn reeds enige tijd uitverkocht. Bij voldoende belangstelling zal t.z.t. een derde, resp. een tweede druk verschijnen. Degenen die nog niet in het bezit zijn van deze publikaties en de Historische Reeks willen completeren kunnen zich opgeven bij het secretariaat en zullen dan na herdruk deze boekjes tegen kostprijs ontvangen.

Van het derde deeltje "Den Eendenbout - verslag van een opgraving in een Giessendamse woonheuvel" zijn nog exemplaren op het secretariaat en bij boekhandel Jansen te verkrijgen.

Najaar 1980 hopen wij een vijfde deeltje in de reeks te kunnen uitgeven.

#### Huibjesbrug

Door middel van een open brief heeft onze Vereniging zich tot het gemeentebestuur gewend met het verzoek te onderzoeken of inpassing van het oude brugwachtershuis en een 40-tal bomen, waaronder een meer dan 100 jaar oude esdoorn, bij de plannen rondom de vervanging van de Huibjesbrug, waartoe de gemeenteraad reeds besloten heeft, mogelijk is.

Ook hebben wij het gemeentebestuur verzocht, gezien de fraaie omgeving nabij de Huibjesbrug en ook de belangrijke ontmoetingsfunctie die de brug van oudsher heeft, na te willen gaan of een ietwat fraaiere brug dan het thans geprojecteerde, nogal fantasieloze betonnen bouwsel gerealiseerd kan worden.

Als bestuur zijn wij van mening, dat met dezelfde budgettaire middelen een veel rijker beeld zou kunnen ontstaan waarbij het schilderachtige dorpsgezicht zou kunnen worden ingepast.

Wij hopen, dat de plannen alsnog kunnen worden omgebogen. Over een en ander zullen wij u t.z.t. nader informeren.

#### Buitendams 4

Een dezer dagen zal het pand Buitendams 4 aan de Stichting Dorpsbehoud worden overgedragen. Wij hopen dat na deze overdracht de restauratie van het winkel/woonhuis snel van start zal kunnen gaan.

#### 700-jarig bestaan Giessen dam

Volgend jaar zal het 700 jaar geleden zijn dat de Giessen werd afgedamd. Hiermede werd toen al de eerste rechtstreekse verbinding tot stand gebracht tussen de later samengevoegde dorpen Hardinxveld en Giessendam.

Op 10 april 1281 n.l. werd krachtens een aanvullend handvest van Foris V vastgelegd dat de dorpen Hardinxveld en Giessen-Nieuwkerk zouden worden ingelijfd bij de reeds bestaande dijkgemeenschap van 1277. Daarom werd de ringdijk verlegd en hiermede werd uiteraard de binnenbedijkte oppervlakte van de Alblasserwaard vergroot.

Deze nieuw aangelegde dijk (Rivierdijk, Peulenstraat) werd aangesloten op de vier jaar oudere dijk van 1277 (Buitendams en Damstraat).



Om dit te verwezenlijken moest de Giessen worden afgedamd, waarnaar later het daar ontstane dorp werd genoemd. Met de aanleg van deze dijk ontstond dus een driesprong, die met de recentelijk aangelegde Molenstraat veranderde in een viersprong. Een groot gedeelte van de oude dijk van 1277 (Damstraat en Binnendams) verloor toen zijn waterkerende functie. Deze werd overgenomen door de Rivierdijk, Peulenstraat en Buitendams, die in de loop der eeuwen dan ook verscheidene malen zijn verhoogd.

Voor de geschiedenis van onze gemeente is de afdamming van de Giessen van groot belang geweest. Deze belangrijke gebeurtenis in de historie van de beide, later samengevoegde dorpen, mag na 700 jaar niet onopgemerkt voorbijgaan. Daarom zal het bestuur een publikatie samenstellen, die zal handelen over de afdamming van de Giessen, aangevuld met de hierbij niet weg te denken later gebouwde schutsluis en de geschiedenis van het in 1925 verdwenen sluishuis. Er wordt naar gestreefd deze publikatie te doen uitkomen in het "jubileumjaar".

Een ieder die meent voor de samenstelling van bovengenoemde publikatie mogelijk belangrijke geschriften, dokumenten of foto's te hebben en deze tijdelijk in bruikleen zou willen stellen, zijn wij bij voorbaat dankbaar. Kontakt kan worden opgenomen met Arie van der Plas, Boorstraat 65, 3371 AA Hardinxveld-Giessendam, tel. 01846-6504 of met een der andere bestuursleden.

#### Ledenvergadering

Op 25 februari j.l. was er de jaarlijkse ledenvergadering waarbij als spreker de 81-jarige J. van der Giessen voor de leden en belangstellenden het onderwerp "Molens in de Giessenstreek" uitdiepte. Deze avond, waarvoor een enorme belangstelling was, had door de bijzonder boeiende wijze waarop de heer Van der Giessen zijn onderwerp naar voren bracht, een uitstekend verloop. Vele positieve reacties bereikten ons bestuur en velen vroegen ons de heer Van der Giessen te verzoeken "zijn verhaal" nogmaals voor onze Vereniging naar voren te brengen. Gaarne willen wij e.e.a. nader in beraad nemen.

Van het officiële gedeelte van deze ledenvergadering ontvangt u t.z.t. de notulen.

#### Bas Blokland

Enige jaren geleden overleed op een nogal tragische wijze onze plaatsgenoot, de heer B. Blokland. De heer Blokland was bij praktisch niemand in ons dorp een onbekende. Jarenlang reed hij met zijn bakfiets, later met een brommer, door het dorp en bezorgde bij al zijn klanten de kruideniersartikelen die wekelijks nodig waren. Naast zijn kruidenierswinkel had de heer Blokland een bijzondere voorliefde voor de fotografie en was hij bij alle activiteiten en evenementen die er in ons dorp destijds gebeurden als dorpsfotograaf aanwezig.

Ook had de heer Blokland een grote belangstelling voor de geschiedenis van onze gemeente en was hij een der medewerkers van het in 1967 uitgegeven boek "Hardinxveld-Giessendam in grootmoeders tijd".

Van zijn broer, Arie Blokland, ontvingen wij het enorme foto-archief van Bas. Vele unieke glasnegatieven en honderden negatieven van plaatjes die de heer Blokland in de loop der tijd geschoten heeft zijn nu aan onze Vereniging ter beschikking gesteld. Wij zijn de familie Blokland zeer erkentelijk dat zij dit voor onze Vereniging zo belangrijk materiaal heeft willen afstaan.

Wellicht is het in de toekomst nog eens mogelijk dat onze Vereniging in samenwerking met de familie Blokland binnen ons dorp uit dit materiaal een tentoonstelling van het werk van Bas Blokland samenstelt.

#### Gemeentelijke monumentencommissie

Enige tijd geleden - wij hebben u dit reeds in een vorig mededelingenblad gemeld - werd door de gemeenteraad een gemeentelijke monumentenverordening vastgesteld. Hierdoor werd het mogelijk dat panden die niet in aanmerking komen om op de landelijke lijst te worden geplaatst, doch wel een plaatselijk danwel een regionaal historische betekenis hebben, nu een op een gemeentelijke monumentenlijst geplaatst kunnen worden, waardoor enige bescherming voor deze panden gewaarborgd kan worden.

Ter uitvoering van deze verordening is vorige maand door de gemeenteraad een gemeentelijke monumentencommissie geïnstalleerd. Deze commissie is als volgt samengesteld:

#### Vertegenwoordigers van de gemeente:

- wethouder mevrouw E.J. Hoogendijk-van Duijn (voorzitster)
- de heer H.H. de Bokx

#### Gemeenteraad:

- de heer J. van Noordenne
- de heer Mr. K.H. May
- plaatsvervangend gemeenteraadslid mevrouw G. Stam-Bongen

#### Historische Vereniging:

- de heer M.J.A. de Haan
- plaatsvervangend de heer J. Dubbeldam

#### Stichting Dorpsbehoud:

- de heer H.A. de Kok
- plaatsvervangend de heer Ir. A.C. van der Meijden

Als bestuur zijn wij bijzonder verheugd, dat deze nieuwe commissie geïnstalleerd is en wij hopen, dat de drie nu werkzame organisaties (Gemeentelijke Monumentencommissie, Stichting Dorpsbehoud en de Historische Vereniging) op een vruchtbare en opbouwende wijze zullen gaan samenwerken en met elkaar de ons nog restende waardevolle dorpsbebouwing op een goede manier zullen gaan behartigen.

Ongetwijfeld zult u in de toekomst omtrent het wel en wee van deze nieuwe commissie door middel van de persmedia het een en ander nader horen. Wij hopen u door middel van ons blad van de belangrijkste ontwikkelingen op de hoogte te houden.

#### Contributies

Gezien de nogal krappe financiën waarover onze Vereniging momenteel beschikt, verzoeken wij onze leden de bijgaande accept-girokaart zo snel mogelijk in te vullen en te retourneren. De contributie is voor dit jaar vastgesteld op een minimum bedrag van f 15,--.

Het spreekt voor zichzelf dat wij een bedrag hoger dan f 15,--, gezien de voortgang van al het werk, bijzonder op prijs zouden stellen.

Met vriendelijke groeten,

Het Bestuur

#### Bijlagen

# Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam

Sekretariaat: Buitendams 77, 3371 BB Hardinxveld-Giessendam. Telefoon 01846-4563. Giro 3879669.

## MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

3e jaargang, nr. 3

Hardinxveld-Giessendam,  
november 1980

### Aan de Leden

Daar het geruime tijd geleden is dat u iets van ons heeft vernomen, stellen wij u hierbij op de hoogte van onze activiteiten van het afgelopen halfjaar.

### Huibjesbrug

In het brandpunt van de belangstelling stond de afgelopen maanden de problematiek, ontstaan rond de vernieuwing van de Huibjesbrug. Zijdelings is ook de H.V. hierbij betrokken geraakt. De lokale en regionale nieuwsbladen hebben uitvoerig aandacht besteed aan de gebeurtenissen, zodat wij in dit blad niet al te diep op de gehele gang van zaken zullen ingaan. Opmerkelijk was, dat de nieuwsbladen nogal wat uiteenlopende versies van de feitelijkheden rondom de besluitvorming aan de bevolking presenteerden. Hoe het ook zij, wat onze Vereniging betreft, gaat het om het volgende:

Enige jaren geleden ontwikkelde het college van B. & W. een plan ter vervanging van de Huibjesbrug. De gemeenteraad stelde destijds andere prioriteiten en dit plan werd op de lange baan geschoven. In mei 1979 kwam er echter een brief van het betrokken ministerie op het gemeentehuis binnen, waarin een voorlopige subsidietoezegging voor het destijds ontwikkelde plan werd gedaan. Hieraan werd de restrictie verbonden, dat een jaar na uitgaan van de brief de werkzaamheden een aanvang zouden moeten nemen (dus mei 1980). In de raadsvergadering van april j.l. kwam het destijds ontwikkelde, naar onze mening verouderde, plan ter vaststelling in de gemeenteraad. Er was geen tijd meer te verliezen. Mogelijke alternatieven waren niet voorhanden. De gemeenteraad zei dan ook in meerderheid "ja" tegen het gemeentelijk plan.

Onze Vereniging, die tot medio april 1980 niet wist welke plannen de gemeente met de Huibjesbrug voor had, liet te elfder ure haar stem horen en vroeg de gemeenteraad aandacht voor het door de heer J. Bruin bewoonde brugwachtershuis, dat als te slopen in het plan was aangemerkt. Voorts vroegen wij aandacht voor de 40 bomen, waaronder een aantal bijzonder beeldbepalend, die gerood zouden moeten worden en ten slotte werd aan de raad gevraagd of restauratie van de oorspronkelijke brug met verzwaring/verbreding van het wegdek, gezien ook het toen nog te ontwikkelen plan met betrekking tot de verkeerscirculatie, een realistische mogelijkheid zou zijn. Onze inbreng werd door de raad niet zwaar genoeg bevonden om een besluit te nemen anders dan hetgeen door het College van B. & W. was voorbereid. Door tijdgebrek werd door het College van B. & W. inspraak van de bevolking vóór de besluitvorming vervangen door voorlichting ná de besluitvorming.

In mei j.l. deden wij een "open brief" uitgaan waarin wij de standpunten van onze Vereniging uitvoerig uiteen zetten en vroegen wij aan de raad of een fraaiere oplossing voor het zo waardevolle dorpsgezicht binnen het genomen besluit mogelijk zou zijn.

In juni j.l. werd een voorlichtingsavond gegeven in "Drijvershof", waarbij de Vereniging ook een inbreng had. Vooral de landschappelijke kwaliteiten en de ontmoetingsfunctie van de brug werden door onze Vereniging nog eens onder de aandacht gebracht. Van gemeentewege werd tijdens deze avond aan de bewoners van Parallelweg en Koningin Wilhelminalaan toegezegd dat op grond van recente verkeersonderzoekingen de B-weg status van de wegen gehandhaafd zou blijven. De bewoners echter vonden de geplande 9 meter brede brug te breed (Parallelweg en Koningin Wilhelminalaan zijn gemiddeld 4,5 m breed) en te zwaar gedimensioneerd. Men vreesde, dat hierdoor na verloop van tijd de B-weg status toch zou gaan verdwijnen en na aanleg van de brug de Parallelweg en de Koningin Wilhelminalaan toch ontsloten zouden worden voor zwaar verkeer en men zag de landelijke rust (fraaie bomen, sloten en bruggetjes) verdwijnen en het zware verkeer desastreuze gevolgen hebben voor de woningen langs genoemde wegen, die voor het merendeel niet onderheid zijn. Op deze voorlichtingsavond ontstond dan ook de "werkgroep Huibjesbrug", waarin bewoners van Parallelweg en Kon. Wilhelminalaan zich aaneen sloten.

De werkgroep verzette veel werk, hield een handtekeningenactie waarbij 97% van de bewoners langs genoemde wegen zich door middel van een handtekening tegen de nieuwe brug uitsprak. Vervolgens stapte zij naar de hogere overheid en wel eerst naar het College van Gedeputeerde Staten in de provincie Zuid-Holland en later naar de minister van Verkeer en Waterstaat. Ook werd door de werkgroep een alternatief plan ontwikkeld, waarbij belangrijke financiële besparingen in de wacht gesleept zouden kunnen worden.



De hogere overheid kwam poolshoogte nemen. De Provinciale Planologische Dienst (P.P.D.) - dit is een belangrijk adviesorgaan van het College van G.S. - schreef een rapport en was met onze Vereniging van mening, dat het gemeentelijk plan niet de meest gevoelige oplossing was in het zo kwetsbare dorpsgezicht. De P.P.D. vond het voorts alleszins de moeite waard om te onderzoeken of restauratie van de brug en handhaving van het brugwachtershuis met de bomen mogelijk zou zijn. Uiteindelijk werd door de P.P.D. aan het College van G.S. geadviseerd om het gemeentelijk plan opnieuw ter discussie te stellen en te streven naar een "beperkte verbetering" van de Huibjesbrug.

Het College van Gedeputeerde Staten gaf uiteindelijk toch goedkeuring aan het destijds door de gemeente genomen besluit en respekteerde hiermede de gemeentelijke autonomie. Evenwel werd door het College van G.S. een aantal adviezen aan het goedkeuringsbesluit gekoppeld. Deze adviezen zullen wij, voor zover van belang voor onze Vereniging, voor u samenvatten:

- Gaarne zag het College van G.S. dat de uiterlijke vormgeving van de brug nog eens in het licht van de kwetsbaarheid van het landschap bekeken zou worden.
- De grootst mogelijke zorgvuldigheid werd door het College van G.S. gevraagd bij de uitvoering van het beplantingsplan, waarbij behoud van de gezonde bomen een zwaarwegend punt zou moeten zijn.
- Bij een eventuele heroverweging door de raad sprak het College van G.S. zich voorshands uit, dat zij zich niet tegen enige versmalling van de voorgestelde nieuwe brug zal verzetten.

In de raadsvergadering van oktober j.l. vond een heroverweging door de raad plaats. De gemeenteraad hield echter vast aan het destijds genomen besluit met als enige wijziging dat de rijwegbreedte 5 m zal worden in plaats van 6 m. De brug zelf blijft 9 m breed. Alternatieven werden terzijde geschoven.

Al met al zijn wij nog steeds van mening dat er een veel zinrijker oplossing gevonden zou kunnen worden waarbij het zo waardevolle dorpsgezicht geheel danwel grotendeels gehandhaafd kan blijven. Wij vinden het bijzonder spijtig dat van een ombuiging van de plannen naar een meer eigentijdse en voorzichtiger aanpak tot op heden geen sprake is. Wij zullen u over de ontwikkelingen met betrekking tot deze problematiek t.z.t. nader informeren.

#### Overlijden oud-burgemeester K. de Boer

Een dezer dagen hoorden wij, dat oud-burgemeester K. de Boer van Hardinxveld, bijna 90 jaar oud, op 6 november te Alblasterdam is overleden. Het is niet alleen omdat hij tot op het laatst een belangstellend lid van onze Historische Vereniging was dat wij zijn heengaan memoreren. Neen, hij heeft in de lange periode dat hij hier secretaris en burgemeester was (1919-1956) en ook nog nadien, als voorzitter van de woningbouwvereniging "Volkshuisvesting" tot 1962, een groot deel van de Hardinxveldse historie "meegemaakt". Hij deed dit, zoals hij zelf bij zijn afscheid noemde "niet feilloos", maar terecht kon hij erbij zeggen: "De behartiging van de belangen van de gemeente Hardinxveld was altijd mijn doel en streven". Hij trachtte, hoewel hijzelf een duidelijk standpunt had, steeds "boven de partijen te staan", waardoor hij bij allerlei groeperingen achting verwierf. In dit alles gaf hij een stuk van zichzelf, waardoor hij net iets méér was dan burgemeester. Hij werd een "burgervader", die nog lang in de herinnering van velen zal voortleven.

#### De Koepel

De moeilijkheden rondom het behoud en daarna de verkoop van de Koepel zijn thans opgelost. De meesten van u zal het wel bekend zijn, dat onze voorzitter, reeds geruime tijd voordat onze Vereniging werd opgericht, zich nogal heeft ingezet voor behoud c.q. restauratie van de Koepel. Destijds (begin 1977) wilde het gemeentebestuur de Koepel slopen en de vrijkomende grond inrichten als groenvoorziening.

Door toedoen van de Bond Heemschut, Monumentenzorg en niet in de laatste plaats de voorzitter werden de sloopplannen van de gemeente langzaam omgebogen en werd medio 1977 de Koepel door de minister van CRM op de (voorlopige) lijst van beschermde monumenten geplaatst.

Na veel problemen werd medio 1979 door de gemeenteraad besloten de Koepel bij openbare inschrijving te verkopen. Hierbij meldden zich twee gegadigden aan. Rondom deze inschrijving waren er nogal wat moeilijkheden, hetgeen binnen de gemeenteraad en ook daarbuiten heel wat stof heeft doen opwaaien. Het zou te ver voeren om dit alles hier te beschrijven. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad het nu goedgekeurd dat de eerste inschrijver de Koepel doorverkocht aan de tweede inschrijver, ofwel de voorzitter, die als tweede inschrijver was aangemerkt, is nu eigenaar van de Koepel geworden en hoopt een goede restauratie te kunnen bewerkstelligen.

### Buitendams 118 gesloopt

Enige tijd geleden werd de voor onze gemeente en onze regio zo belangrijke boerderij Buitendams 118 gesloopt. Het betrof hier de laatste originele dijkboerderij aan de zuidzijde van de Alblasserwaard. Velen van u zullen alle ontwikkelingen rondom de plaatsing van de boerderij op de (voorlopige) lijst van beschermde monumenten en later de sloop van de boerderij via de persmedia hebben gevolgd. Het heeft weinig zin meer om hier in ons mededelingenblad weer een uitvoerige verhandeling van hoe een en ander plaats vond en hoe eventueel deze sloop had kunnen worden voorkomen te geven.

Hoofdpunt in deze kwestie is, dat de minister van CRM een aantal maanden nadat de Gereformeerde Gemeente in Buitendams de boerderij voor sloop had aangekocht deze op de voorlopige lijst van beschermde monumenten plaatste om de mogelijkheid te waarborgen dat een en ander zou kunnen worden afgewogen. Door deze plaatsing moesten de plannen van de Gereformeerde Gemeente m.b.t. de nieuwbouw van kerk, vergaderruimten en woning(en) gewijzigd worden. Dit bleek goed te kunnen daar het te bouwen kerkgebouw toch al verder van de dijk af was gepland. De Gereformeerde Gemeente nam echter geen genoegen met het besluit van de minister en ging in beroep tegen de plaatsing. Uiteindelijk won de Gereformeerde Gemeente dit beroep, waarna de boerderij van de ene op de andere dag er niet meer was.

Het is bijzonder spijtig dat er in redelijk overleg geen wegen gevonden werden die tot handhaving van deze, vanuit cultuur-historisch oogpunt voor ons dorp en onze streek zo belangrijke boerderij konden leiden. Ook is het jammer dat de boerderij zonder inbreng van deskundigen werd gesloopt waardoor veel historisch belangrijk materiaal voorgoed verloren ging. De bouwfragmenten zoals wandtegels, plavuizen en handvormsteentjes die wél bewaard bleven, zullen voor een groot deel worden aangewend bij de restauratie van de boerderij Binnendams 4.

### Gemeentelijke Monumentencommissie

In ons vorige mededelingenblad hebben wij reeds gemeld dat, als uitvoering van de door de gemeenteraad vastgestelde gemeentelijke monumentenverordening, er een gemeentelijke monumentencommissie werd opgericht. Deze commissie, waarin onze Vereniging ook een vertegenwoordiging heeft, is inmiddels met de werkzaamheden begonnen.

Om meer inzicht te verkrijgen in wat er zo al is aan historisch belangrijk dorpsschoon in onze gemeente heeft de commissie als eerste werkstuk een voorstel aan B. & W. gedaan om een deskundig adviesbureau in te schakelen om een uitgebreide "dorpsinventarisatie" te doen. Gelden hiertoe zijn inmiddels door de gemeenteraad gevoteerd, zodat deze inventarisatie van start kan gaan.

Als bestuur hebben wij grote verwachtingen van deze gemeentelijke monumentencommissie en alle vertrouwen, dat het streven van onze Vereniging met betrekking tot behoud van de ons nog resterende historisch belangrijke dorpsbebouwing nu door de gemeente zal worden overgenomen.

#### Binnendams 26 monument

Enige tijd geleden werd door de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk de hofstede Binnendams 26 (de z.g. boerderij van Den Butter) op de (voorlopige) lijst van beschermde monumenten geplaatst. Het betreft hier een der fraaiste boerderijen van ons dorp. Hij wordt gedateerd op eind 18e eeuw en is zowel in exterieur als interieur nog in vrij oorspronkelijke staat. Het spreekt voor zich dat wij het op prijs stellen dat er weer een pand in onze gemeente waardig bevonden werd om het predicaat "monument met landelijke betekenis" te verkrijgen.

#### Buitendams 4

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 augustus j.l. werd door onze gemeenteraad een voorstel aangenomen tot verkoop van het pand Buitendams 4 aan de Stichting Dorpsbehoud. Hiermede werd de Stichting de nieuwe eigenaar van het inmiddels zo bekend geworden pand. U allen is het bekend, dat onze Vereniging zich destijds nogal heeft ingespannen m.b.t. het behoud en tevens de eerste publikatie in de Historische Reeks aan dit pand heeft gewijd.

In samenwerking met de restauratie-aannemer Woudenberg uit Ameide wordt momenteel door de Stichting Dorpsbehoud een restauratieplan opgesteld. Wij twijfelen er niet aan dat straks, na de restauratie, het pand Buitendams 4 een sieraad zal zijn voor onze gemeente en wij hopen, dat de werkzaamheden nu spoedig een aanvang zullen kunnen nemen.

#### Nieuwe leden

Op de braderie en de verenigingsmarkt, waarvan elders in dit mededelingenblad verslag wordt gedaan, hebben zich ook een aantal belangstellenden als lid van de Historische Vereniging aangemeld. Deze ledenaanwas was uiteraard een van de hoofdredenen van de H.V. om zich op beide evenementen te presenteren. Dit betekent dat, na de stormachtige ledentoeename uit het begin van de H.V., de groei nog steeds doorgaat.

De redenen om lid te worden zijn natuurlijk voor een ieder verschillend. Veel mensen staan sympathiek tegenover de doelstellingen en de werkzaamheden van de H.V. en worden daarom vooral ook ter ondersteuning lid. Andere mensen maken er geen geheim van dat de voornaamste reden van hun aansluiting bij de H.V. is gelegen in het feit dat leden (tot op heden nog steeds gratis!) in het bezit komen van de inmiddels al landelijk bekendheid genietende boekwerkjes van de H.V., over onderwerpen die vooral betrekking hebben op Hardinxveld-Giessendam.

Beide "soorten" leden zijn het bestuur even lief, hoewel er daarnaast licht wel nog plaats is voor (nieuwe) leden, die ook zelf iets binnen de H.V. willen doen.

Met de ledengroei van de afgelopen maanden is er daarnaast weer een mijlpaal bereikt in de nog korte eigen geschiedenis van de Vereniging. Mochten wij kort na elkaar reeds enige ruchtbaarheid geven aan de aanmelding van het 100e en 200 lid, thans is inmiddels het 250e lid in onze registers ingeschreven. Waren het 100e en 200e lid bij toeval (ex) plaatsgenoten, met een min of meer landelijke bekendheid, te weten het gemeenteraadslid mevrouw G. Stam-Bongen (100e) en minister J. de Ruiter (200e), die als mijlpalen werden geboekt, het scheelde weinig of ook het 250e lid was iemand met de nodige bekendheid. Helaas was de aanmelding als lid van onze burgemeester, Mr. R.W. Dijkstra, "slechts" de 249e in rij, doch wij zijn niet minder blij met deze aanmelding die wij, naast de bekend zijnde persoonlijke belangstelling die onze burgemeester heeft voor historische zaken, toch ook wel een beetje hebben willen zien als een symbolische waardering van de zijde van het gemeentebestuur voor de werkzaamheden en doelstellingen van de Historische Vereniging.

Het 250e lid is de heer J.A. de Groot, Rembrandtstraat 23.  
Wij willen de heer De Groot bij dezen van harte feliciteren.

Wist u overigens dat er in de huidige gemeenteraad toch nog enkele mensen zijn die (nog steeds) geen lid zijn van de H.V.?

#### Fotowedstrijd

In het kader van het volgend jaar te vieren 700-jarig bestaan van de "Giessen-dam" is er binnen ons bestuur het idee ontstaan om een fotowedstrijd te organiseren waaraan een ieder van onze bevolking en ook andere belangstellenden kunnen deelnemen. Het motto van deze wedstrijd is: "Hardinxveld-Giessendam 700 jaar verbonden".

Foto's van onze historische dorpsbebouwing en/of dorpsgezichten zullen door een deskundige jury worden beoordeeld, waarbij niet zo zeer de nadruk zal worden gelegd op de fototechniek maar meer op de originaliteit van het ingezonden onderwerp.

Tijdens de feestelijkheden rondom het 700-jarig bestaan zullen in ons dorp de ingezonden foto's worden geëxposeerd en zullen de prijswinnaars worden bekendgemaakt. Welke prijzen er zoal te verdienen zijn en waar de foto's moeten worden ingeleverd zal op een later tijdstip worden vermeld.

Gaarne willen wij alle leden en niet-leden oproepen de fototoestellen in gereedheid te brengen om straks (een) origine(e)l(e) kiekje(s) van ons dorp bij het 700-jarig bestaan te kunnen indienen voor de expositie en mee te dingen naar een der fraaie prijzen.



### Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen

Enige weken geleden was er in het gemeenschapshuis "De Til" te Giessenburg een gezamenlijk overleg tussen het bestuur van de Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen en ons bestuur. Over en weer werd tijdens deze bijeenkomst het wel en wee van beide verenigingen besproken en werden de gezamenlijke belangen en aanrakingspunten van de zusterverenigingen naast elkaar gezet. Bij beide verenigingen wordt de behoefte gevoeld in nauwer verband samen te werken en de activiteiten die de verenigingen gemeenschappelijk hebben meer op elkaar af te stemmen en mogelijk ook in de toekomst gezamenlijk activiteiten, zoals cursussen etc., te organiseren. Ook zullen de naar buiten tredende activiteiten, zoals lezingen, tentoonstellingen, excursies van de beide verenigingen over en weer in de mededelingenbladen worden aangekondigd.

Al met al was het in "De Til" een bijzonder vruchtbaar en opbouwend overleg en werd er besloten nu jaarlijks een gezamenlijke uitwisseling tussen de besturen te doen plaatsvinden.

### Publikaties

Tot nu toe zijn er vier publikaties van de Vereniging verschenen:

"Buitendams 4, de geschiedenis van een winkel/woonhuis"

"Molens van Hardinxveld-Giessendam", geschreven door ons bestuurslid Arie van der Plas

"Den Eendenbout, verslag van een opgraving in een Giessendamse woonheuvel", geschreven door ons bestuurslid Arnold de Haan

"Het Stoomgemaal", een beschrijving van het oude stoomgemaal te Hardinxveld, door de heer J. Damen

Beide laatste boekjes zijn nog te verkrijgen bij het bestuur en bij boekhandel Janssen. Voor de eerste twee bestaat een intekenlijst en bij voldoende intekening zal herdruk plaatsvinden. Naar het zich laat aanzien zal die herdruk niet al te lang op zich laten wachten. U kunt zich opgeven bij het bestuur voor deze lijst. De prijs van de boekjes zal nog nader worden vastgesteld.

Nog voor de jaarwisseling zal waarschijnlijk een publikatie uitkomen over "makelaars". Dit zijn niet de bekende huizenhandelaren, maar versieringen die zich bij velen op de "punt" van het dak bevinden. De leden ontvangen bij verschijning dit deel weer gratis.

Voor het volgend voorjaar staat een boekje over een boerderij in Buitendams op het programma. Het gaat om de inmiddels afgebroken hoeve Buitendams 118. Hoewel het niet mogelijk was het pand door bescherming in het kader van de monumentenwet te bewaren, is het toch de moeite waard het te beschrijven.



Het herbergde namelijk een aantal bijzondere fragmenten, sporen van oude boerenwerktuigen, tegels en had een specifieke indeling.

Bovendien zal in het boekje worden ingegaan op het funktionieren van een Giessendamse boerderij in de vorige eeuw. Het boekje wordt geschreven door een lid van onze Vereniging en wel door de heer W. van Wijngaarden, die in zijn jeugd op de boerderij heeft gewoond.

Wanneer iemand verdere informatie heeft over Buitendams 118, het oude boerenbedrijf e.d., dan kan hij/zij zich wenden tot het bestuur.

#### 700-jarig bestaan Giessen-dam

Zoals u ook al in het vorige mededelingenblad heeft kunnen lezen zal het volgend jaar 700 jaar geleden zijn dat de Giessen werd afgedamd. Deze afdamming bracht een belangrijke verbinding tot stand tussen de dorpen Hardinxveld en Giessendam. Pas eeuwen later, in 1957, werden deze beide dorpen samengevoegd tot één gemeente. Het feit dat deze dorpen al in 1281 door de aanleg van een waterkering met elkaar werden verbonden, mag na zevenhonderd jaar niet onopgemerkt voorbijgaan.

In samenwerking met de gemeente zal er het nodige aan worden gedaan om dit jubileum luister bij te zetten. Over de aanleg van "de dam" en de komst van de schutsluis zal door het bestuur van de H.V. een publikatie worden gemaakt. Hieromtrent is al enig archiefonderzoek gepleegd.

Het kan zijn, dat er zich ook nog binnen onze ledenkring enige literatuur bevindt over bovengenoemd onderwerp. Het zou ons verheugen wanneer u dit materiaal tijdelijk aan ons in bruikleen zou willen geven. Zo mogelijk kan dit een grote bijdrage leveren aan de totstandkoming van deze publikatie. Ook foto's, tekeningen en evt. reproducties van schilderijen van de dam/schutsluis of direkte omgeving, kunnen een ware verrijking betekenen voor deze uitgave.

Een ieder die dan ook meent voor de samenstelling van deze publikatie mogelijk belangrijke gegevens te bezitten kan hierover contact opnemen met Arie van der Plas, Boorstraat 65, 3371 AA Hardinxveld-Giessendam, telefoon 01846-6504.

#### Beelden uit de historie

Onder deze titel brengt onze Vereniging om de vier weken een foto van een dorpsgezicht in "De Merwestreek". Dit betreft steeds foto's uit ons eigen foto-archief, waarvan wij niet met zekerheid kunnen vaststellen of deze wel in onze gemeente gemaakt zijn en zo ja, waar en op welk tijdstip. De bedoeling hiervan is dat lezers met konkrete gegevens over de desbetreffende foto kunnen reageren bij een der bestuursleden wiens adres mede vermeld wordt. Na elke plaatsing komen er meestal eensluidende gegevens bij ons binnen. Door middel van deze oproepen is er bij de Vereniging al veel licht gekomen in voor ons "duistere" foto's uit ons, zich gelukkig nog steeds uitbreidend foto-archief.

### Braderie 1980

De braderie in de Peulenstraat is voor de H.V. succesvol verlopen. De verkoop van boeken, tijdschriften, bouwplaten en foto's, maar zeker op de eerste plaats van de ansichtkaarten, heeft de verenigingskas goed gedaan. De belangstelling voor onze kraam was groot. Hieruit mogen wij opmaken, dat er onder de bevolking van Hardinxveld-Giessendam, maar ook van buiten de gemeente, grote interesse bestaat voor de historie van ons dorp. Het ledenaantal is tijdens de braderie en de verenigingsmarkt te Boven-Hardinxveld aanmerkelijk gestegen.

Gezien de belangstelling voor onze ansichtkaarten is binnen het bestuur overwogen om t.z.t. in dit kader een nieuwe serie uit ons archief (ca. 250 stuks) samen te stellen en uit te geven. Voor de liefhebbers is er nog een beperkt aantal mapjes ansichtkaarten verkrijgbaar op Peulenstraat 198 of door storting van f 5,20 (incl. porto) op ons gironummer 38 79 669, waarna u een pakje ansichtkaarten krijgt thuisgestuurd.

### Lijst van laatste aanwinsten van archiefstukken in depot H.V.

Van mevrouw Van der Meijden-van Mill:

1. "Bestek en voorwaarden voor de vernieuwing en het gewoon Jaarlijksch Onderhoud van de Kunstwerken van het Kanaal van Steenenhoek", 1902.
2. "Bestek en voorwaarden voor het Jaarlijksch Onderhoud van de Kunstwerken van het Steenenhoeksch Kanaal", 1914.
3. Een blauwdruk van de bouwtekening van de ijzeren ophaalbrug over het Steenenhoeks Kanaal waar dit de Rivierdijk kruist. Schaal 1 : 20, 1913.

Van de heer De Boer:

1. "Programma van de gymnastiekwedstrijden en demonstraties op 24 en 26 mei 1947 te Neder-Hardinxveld". Georganiseerd door O.K.K.
2. "5 jaren E.M.S.", programma van het jubileumconcert op 29 juni 1950.
3. "Burgemeester De Boer Stichting". Div. gegevens over het tehuis, uitgegeven ter gelegenheid van de opening op 7 juni 1952.
4. "Programma van het bezoek van H.M. de Koningin en Z.K.H. Prins der Nederlanden aan de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden op vrijdag 27 juli en zaterdag 28 juli 1951".
5. "Programma van de Hagi manifestatie", 1957.
6. "Hagi gids", 1965.

7. Herdenkingsbord ter gelegenheid van de indienststelling van het Linge gemaal Mr.Dr. G. Kolff, 21-9-1945
8. 12 foto's betreffende diverse min of meer officiële gebeurtenissen in ons dorp.

- Kranteknipstel betr. diakoniehuisjes (Hr. T. van Bergeijk)
- Overdrukken t.b.v. publikatie schutsluis (Hr. J. Muilwijk)
- Foto van het nieuwe gemaal (Hr. J.B. de Ruyter)
- Een serie originele foto's (Mevr. R. de Geus)
- Groepsfoto gemeentebestuur bij installatie van burgemeester Dijkstra in de sporthal (Hr. H.T. van Poeteren)
- Legaat in de vorm van een serie originele ansichten (Mevr. De Kok-de Ruiter)
- Foto ter reproductie (Mevr. Kamp)
- Oude ansichtkaart ter reproductie (Fam. Duizer)
- Serie originele ansichtkaarten (Mevr. Putters)
- Kopieën archiefstukken Overwaard t.b.v. publikatie schutsluis.

Alle gevers en geefsters hartelijk dank en naar wij hopen een stimulans voor nieuwe aanwinsten voor ons depot.

Met vriendelijke groeten,

Het Bestuur